

Yttrande av Sundbybergs stads planeringsförutsättningar 2021– 2023

Förskolenämnden

SUNDBYBERG STAD
Förskolenämnden

2020-07-30

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Nämndens yttrande, en del i budgetprocessen	4
2.1	Bakgrund med tidsplan	4
3	Nämndens/bolagets bidrag för en hållbar utveckling	5
4	Demografisk utveckling för verksamhetens målgrupper	6
5	Nämndens/bolagets bidrag till stadens ekonomiska utmaningar	7
5.1	Så här gör vi annorlunda	7
5.2	Vad behöver vi fortsätta göra	8
5.3	Utveckling av volymer	8
6	Nämndens/bolagets investeringar	10
6.1	Nödvändiga investeringar	10
7	Förändringar i resursfördelningsmodell	11

1 Sammanfattning

Anvisning

Sammanfattningen ska innehålla en kortare sammanfattning av de viktigaste delarna av nämndens yttrande. Ingen ny information får finnas här, utan allt som skriva här ska också finnas i andra delar av dokumentet.

Förskolorna i Sundbyberg jämfört med regionen har en hög andel utbildade förskolelärare och barngrupperna är på en bra nivå. Detta har möjliggjorts genom kommunens nivå på förskolepeng.

Förskolepengen har inte reviderats i samma takt som löneökningar och övriga kostnadsökningar. Det innebär att förskolorna har effektiviserat sin organisation och verksamhet löpande för att klara de ökade kostnaderna. En eventuell besparing på förskolepengen kommer innebära lägre andel förskolelärare och större barngrupper.

2 Nämndens yttrande, en del i budgetprocessen

2.1 Bakgrund med tidsplan

Anvisning

Här finns möjlighet att komplettera den fasta bakgrundstexten.

I Sundbybergs stads budgetprocess arbetar förvaltningar och koncernbolag fram underlag som ligger till grund för planeringsförutsättningar. Planeringsförutsättningarna beskriver de ekonomiska, ekologiska och sociala nuläget i Sundbybergs stad. Planeringsförutsättningarna anger de finansiella förutsättningar som följer av den senaste samhällsekonomiska bedömningen och prognosen för kommunens intäkter. De beskriver också stadens demografi och verksamheternas utmaningar. Årets planeringsförutsättningar omfattar budgetåret 2021 samt planåren 2022–2023. Planeringsförutsättningarna fastslås av kommunstyrelsen under våren. Planeringsförutsättningarna ligger i sin tur som ett underlag för stadens budget.

Nämnderna och bolagen ges tillfälle att yttra sig över planeringsförutsättningarna och konsekvensbeskriva de hittills kända förändringarna som kan ha påverkan under planperioden i ett yttrande.

Arbetet följer stadens styrmodell och planeringsprocess, dock är budgetbeslutet framflyttat till oktober i år. Tidplan för årets arbete med planeringsförutsättningar finns nedan.

3 Nämndens/bolagets bidrag för en hållbar utveckling

Anvisning

Utifrån hållbarhetsstrategin som staden just nu arbetar fram, vad behöver nämnden fokusera på i framtiden för en hållbar utveckling?

Hur kan nämnden/bolaget bidra till stadens ekonomiska utmaning? Vad kan nämnden/bolaget göra annorlunda för att bidra till och förbättra en hållbar ekonomi, social hållbarhet samt ekologisk hållbarhet.

Utgå med fördel från vad ni lyft fram som prioriteringar i arbetet med hållbarhetsstrategin.

Mer specifika frågor kommer i kapitel "Nämndens bolagets bidrag till stadens ekonomiska förutsättningar".

Genom att fler förskolor, med olika verksamhetsidéer, etablerar sig i staden bidrar förskolenämnden till en långsiktig och hållbar stadsutveckling.

De senaste åren har nämnden arbetat aktivt med att optimera förskolornas lokaler. I syfte att minska tomma lokaler och en överetablering.

I enlighet med lokalbehovs- och lokalförsörjningsplanerna pågår ett arbete för att skapa goda förutsättningar för hållbara nyetableringar av förskolor i staden. Det krävs en god samverkan inom staden för att skapa inkluderande, trygga och innovativa lösningar vid byggnation av förskolor. Inom nämndens verksamhetsområde pågår ett arbete utifrån hållbara långsiktiga investeringar vid såväl byggnationer som vid inköp och upphandling av pedagogiskt material.

Nämndens verksamheter arbetar utifrån nationella styrdokument i förskolan, som gör gällande att utbildningen ska ge barnen möjlighet att tillägna sig ett ekologiskt och varsamt förhållningssätt till sin omgivande miljö, natur och samhälle. Barnen ska också ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur de olika val som människor gör kan bidra till en hållbar utveckling – utifrån ett såväl ekonomiskt, socialt som miljömässigt perspektiv.

4 Demografisk utveckling för verksamhetens målgrupper

Anvisning

Om bostadsbyggandet fortsätter i den tidigare planerade takten innebär det stora behov av investeringar i kommunala angelägenheter. Beskriv hur nämnden/bolaget förhåller sig till befolkningsförändringar och andra förändringar i demografin. Går det att se en mer gynnsam utveckling? Vad skulle det få för positiva effekter?

Prognostiserade volymer inför 2021 är beräknade utifrån befolkningsprognosen 2020:1, med den senast kända inskrivningsgraden för respektive åldersgrupp, i kombination med analys och avstämning av befintliga volymer.

Enligt befolkningsprognosen så kommer antalet barn mellan 2020 och 2021 öka marginellt med ca 20 barn för att sedan öka mer med ca 100 barn per år.

Fördelningen mellan egen och annan regi är beräknad utifrån fördelningen våren 2020. I budget för 2021 bör det i ramtilldelningen beaktas att kostnaden för barn i annan regi kostar mer än i egen regi, på grund av lokalkostnadsersättningen.

5 Nämndens/bolagets bidrag till stadens ekonomiska utmaningar

Anvisning

Staden står inför flera stora förändringar, stora investeringar och ett ökat demografiskt tryck samtidigt som omvärlden förändras genom nya lagar och förordningar. Till det påverkas vi av allt annat som händer i vår omvärld.

Vad är nämndens/bolagets analys av kända förändringar och hur de påverkar nämndens/bolagets verksamheter. På vilka sätt kan man bemöta dem och vad får de för nytta eller konsekvens? Hur minimeras konsekvenserna?

Sedan 2019 finns ökade krav på legitimerade lärare utifrån reviderade styrdokument. Förskollärare ska ansvara för det pedagogiska innehållet i undervisningen och säkerställa att det målinriktade arbetet främjar barns utveckling och lärande. Förskollärare har därmed ett särskilt ansvar i genomförandet av utbildningen.

Sundbyberg har under flera år arbetat för öka antalet förskolelärare i verksamheten. Det är svårt att rekrytera förskollärare eftersom tillgången är mindre än behoven. Det har inneburit att lönekostnaderna de senaste åren har ökat. Sedan 2016 har lönekostnaderna för förskolelärare ökat med drygt 9 procent i staden.

De ökade lönekostnaderna för förskolelärare gör det svårt för verksamheten att behålla den höga andelen förskolelärare, vilket på sikt kommer leda till sämre kvalitet i form av större barngrupper och mindre andel förskolelärare.

Nämndens ramtilldelning för ökade KPI kostnader har de senaste åren inte motsvarat de faktiska interna prisuppräkningsarna. Flera interna stödfunktioner och upphandlingar såsom, IT, städ, tolktjänster och overhead har ökat mer än KPI uppräkningsarna.

Förskolepengen har inte reviderats i samma takt som löneökningar och övriga kostnadsökningar. Det innebär att förskolorna sedan 2016 har effektiviserat sin organisation och verksamhet för att klara de ökade kostnaderna.

5.1 Så här gör vi annorlunda

Anvisning

När vi arbetar med ständiga förbättringar i våra processer kan man identifiera delar som skulle göra sig ännu bättre med ibland små justeringar. Vilka aktiviteter, ständiga förbättringar, insatser mm planerar nämnden/ bolaget behövs för att kunna genomföra grunduppdraget (eller motsvarande för kommun-koncernbolagen) och samtidigt hålla en ekonomi i balans med budget?

Ibland gör vi på ett visst sätt av gammal vana, för att vi inte prioriterat just den delen eller av någon annan orsak. Har nämnden/ bolaget verksamheter, moment som idag kan ha mindre nytta? eller verksamheter som kan läggas ner utifrån ekonomiska perspektiv? Beskriv och resonera vad nämnden/bolaget skulle kunna minska sitt bidrag i och vilken effekt det kan ge (vad kan vi ta bort).

Vad krävs för att göra förändringen och vad skulle resultatet bli, ange om möjligt minskat kostnad i miljontals kronor, mnkr.

Koppla gärna till hållbarhetsdimensionerna och ange gärna ekonomisk effekt i miljoner kronor, mnkr.

Nämndsammanslagning

En sammanslagning av grundskole- och gymnasienämnden och förskolenämnden innebär att administrationen kan effektiviseras. Trots att staden växer så skulle de administrativa kostnaderna kunna fortsätta att hållas låga. Det kommer även att innebära att skolor och förskolor kommer att kunna samverka och samfinansiera övergripande projekt och verksamheter.

Språksatsning

Nämnden har under flera år avsatt 2,7 mnkr för att stärka förskolebarnens modersmål. Satsningen delas ut som en mindre peng till de barn som uppgett att de pratar annat modersmål hemma. Bedömningen är att förskolorna skulle kunna erbjuda detta stöd till barnen inom ramen för befintlig förskolepeng och socioekonomisk ersättning.

Barnomsorg på obekväm arbetstid och vistelsetid

Nämnden har verksamhet som inte är tvingande enligt lag och där kommunen skulle kunna minska servicen. Det är kommunens omsorg på obekväm arbetstid och möjligheten till ökad vistelsetid för studerande, föräldralediga och arbetsökande.

En neddragning av denna service skulle kunna generera en besparing på ca 4 mnkr.

5.2 Vad behöver vi fortsätta göra

Anvisning

Utgå ifrån nämndens grunduppdrag. Mycket av det vi gör, gör staden bra, hur bibehåller vi det som är bra?

Jämfört med övriga kommuner i regionen har förskolorna i Sundbyberg en högre andel utbildade förskolelärare. Andelen är dock i nivå med genomsnittet i riket.

Barngrupperna är relativt små i stadens förskolor i jämförelse med regionen.

Vårdnadshavarna upplever en stor trygghet och de allra flesta rekommenderar sitt barns förskola. Staden upplevs av medarbetare inom förskolan som en god och attraktiv arbetsgivare. Att bibehålla denna goda kvalitet inom förskolan är kostnadsdrivande och har hittills möjliggjorts genom kommunens nivå på förskolepeng.

5.3 Utveckling av volymer

Anvisning

Den förväntade befolkningstillväxten påverkar omfattningen av många kommunala verksamheter. Andelen av invånarna som är i behov av kommunala verksamheter eller insatser ökar också samtidigt. Man brukar tala om det demografiska trycket. Beskriv hur nämnden/ bolaget planerar att möta volymförändringar, gärna med den ekonomiska hållbarhetsaspekten. Vilka aktiviteter, ständiga förbättringar, insatser mm behövs för att kunna genomföra grunduppdraget och samtidigt hålla en ekonomi i balans med budget?

Inskrivningsgraden i förskolan barn 1–2 år är ca 77 procent av totala andelen barn i åldern. För barn 3–5 år är inskrivningsgraden ca 98%.

Kapaciteten i förskolan är baserad på nuvarande inskrivningsgrad. Förändras den kommer kommunen behöva öka sina förskoleplatser.

Fördelningen mellan egen och annan regi är beräknad utifrån fördelningen våren 2020. I budget för 2021 bör det i ramtilldelningen beaktas att kostnaden för barn i annan regi kostar mer än i egen regi, på grund av lokalkostnadsersättningen.

6 Nämndens/bolagets investeringar

Anvisning

De investeringsbehov som beskrivs i stadens planeringsförutsättningar är mycket omfattande. Utifrån stadens ekonomiska situation behöver alla stadens verksamheter se över allt som påverkar ekonomin, även behov av eller planerade investeringar. Gör en bedömning av vilka investeringar som går att skjuta på framtiden och vilken konsekvens dessa skulle ha. Beskriv påverkan och nyttan av investeringar som nämnden bedömer måste genomföras. Tänk utifrån ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. Ta gärna stöd av tabeller för investeringar som finns i mallarkivet i Teams.

6.1 Nödvändiga investeringar

Anvisning

Vilka av föreslagna investeringar är absolut nödvändiga? motivera varför de är de mest nödvändiga, konsekvensbeskriv vad som händer om de inte genomförs och beskriv nyttan med varje investering.

Nämnden förväntas inte ha större investeringskostnader än tidigare år.

Nämndens föreslagna prioriterade investeringar

Anvisning

I nedan tabell ska nämnden redovisa alla investeringar större än ett basbelopp (2020; 47 300 kr), mindre investeringar kan summeras i hop till en post.

Projektnummer	Namn	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Totalt planperioden
99701	Investeringar FN	3 000	3 000	3 000	9 000
Summa investeringar		3 000	3 000	3 000	9 000

7 Förändringar i resursfördelningsmodell

Anvisning

I förslag till Sundbybergs stads planeringsförutsättningar för 2021 med plan för 2022–2023 ges förslag på en förändrad modell för den automatiska kompensationen för lokalkostnader för verksamhetslokaler. Syftet med den föreslagna förändringen är en tydligare ekonomistyrning. Förslaget innebär att ingen automatisk kompensation föreslås ske utan att nämnden istället får äska medel vid behov (till exempel vid nybyggnation av verksamhetslokal). Beskriv nämndens ställning till förslaget gärna med en analys. Hur ställer sig nämnden generellt till mindre automatisk kompensation för hyreskostnader, eller kapitaltjänstkostnader med flera?

Nämnden ställer sig positiv till en översyn och förändring av modellen för lokalkostnader. Det skulle innebära att beräkningen av förskolepengen blir mer transparent. Samma peng skulle då betalas ut till egen kommunal och annan regi. Förflyttningar av barn mellan de olika regierna kommer då inte att påverka kostnaderna, vilket minskar osäkerheten i budgetberäkningen.

Viktigt att beakta i utredningen vid en förändring av modellen för lokalkostnader är:

- Hantering nybyggnation
- Differentiering kostnader nya och gamla byggnader
- Koppling till underhållsplaner
- Avställning av delar av byggnader